

Nr 54.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om skatt på fonderade vinstmedel (fondskatt), jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 12 mars 1954 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 187, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om skatt på fonderade vinstmedel (fondskatt).

Rörande författningsförslagets lydelse hänvisas till utskottets hemställan.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen förordas, i huvudsaklig överensstämmelse med ett förslag av 1953 års skatteflyktskommitté, att en särskild fondskatt av engångsnatur uttages å ansamlade vinstmedel hos vissa familjebolag. Förslaget utgör ett led i strävandena att eliminera möjligheterna att utnyttja vissa luckor i skattelagstiftningen för undandragande av vinstmedel från beskattning. Fondskatten skall i princip beräknas till 30 procent av de fonderade vinstmedlen med undantag för s. k. bundet kapital. Vinstmedel som gjorts till föremål för fondbeskattning äger företaget, utan att någon ytterligare beskattning inträder, utskifta i samband med upplösning inom tio år efter fondbeskattningen. Med förslaget avses följaktligen — förutom ett tvångsmässigt realiserande av det andra ledet i dubbelbeskattningen av ifrågavarande juridiska personers ansamlade vinstmedel — att ernå en avveckling av de fondbeskattade företagen.

De familjebolag, som träffas av fondskatten, är endast sådana förvaltningsbolag som utnyttjats i skatteundandragande syfte.

Rätt föreslås för företagens delägare att utan skattekonsekvenser utköpa företagens tillgångar, däribland fastigheter, till företagens anskaffningskostnad. Därigenom undviks att fondskatten träffar en icke realiserad värdestegring.

Enligt vad som förordas i propositionen skall jämväl delägare i förvaltningsbolag, som ej är familjebolag eller ej utnyttjats i skatteundandragande syfte, äga utköpa företagens tillgångar i samband med att företaget frivilligt taxeras till fondskatt. Även för dessa fall gäller dock att reglerna utformats så, att avräkning av de med fondskatt beskattade vinstmedlen allenast kan äga rum, om företaget upplöses inom tio år.

Det har vidare föreslagits, att riksstattenämnden skall äga medgiva dispens i vissa fall från skyldigheten att erlægga fondskatt.

Taxering till fondskatt skall i regel äga rum år 1955. Skatten skall betalas inom fem år, men riksskattenämnden kan medgiva förlängning av betalningstiden till tio år.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 539 av herr *Svärd* och II: 681 av herr *Edström*, vari hemställts, »att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 187 måtte uttala, att bestämmelsen i 1 § sista stycket av förslaget till förordning om skatt på fonderade vinstmedel (fondskatt) skall äga tillämpning beträffande företag, som under eller efter kriget förlorat eller avyttrat äldre tonnage men ännu ej kunnat anskaffa ersättningstonnage och vilket kan visa eller göra troligt att ersättningstonnage skall anskaffas inom en ej alltför avlägsen tid»; samt

2) de likalydande motionerna I: 540 av herr *Svärd* samt II: 680 av herr *Birke*, vari hemställts, »att riksdagen måtte antaga det till Kungl. Maj:ts proposition nr 187 fogade förslaget till förordning om skatt på fonderade vinstmedel (fondskatt) med de ändringar av 1, 2 och 4—7 §§ som framgår av följande lydelse:

1 §.

Svenskt aktiebolag eller svensk ekonomisk förening, vars verksamhet den 1 januari 1954 huvudsakligen bestod i förvaltning av annan fastighet än jordbruksfastighet eller av värdepapper eller annan därmed likartad lös egendom, skall för det beskattningsår, för vilket taxering till statlig inkomstskatt i första instans äger rum år 1955, åsättas taxering till fondskatt i enlighet med vad i denna förordning sägs.

Vad sålunda är stadgat skall dock gälla endast därest aktierna i bolaget eller andelarna i föreningen vid något tillfälle under tiden från och med 1 januari 1954 till utgången av beskattningsåret till huvudsaklig del ägts eller på därmed jämförligt sätt innehafts — direkt eller genom förmedling av juridisk person — av en fysisk person eller ett fåtal fysiska personer samt under förutsättning tillika att bolaget eller föreningen icke visar att dess vinstmedel i skäligen omfattning använts för utdelning till delägarna.

Från förordningens — — — kommunalskattelagen.

Riksskattenämnden må — — — till fondskatt.

(Se vidare anvisningarna.)

2 §.

Vill svenskt aktiebolag eller svensk ekonomisk förening, vars verksamhet alltsedan den 1 januari 1954 är sådan varom förmäles i 1 § första stycket, erlægga fondskatt ändå att skyldighet därtill ej föreligger enligt vad ovan sägs, må det ske. Företaget skall — — — till fondskatt. Har företaget

avgivit deklaration till fondskatt, föreligger sådan skattskyldighet ändock att anmälan till taxeringsintendent icke ägt rum.

4 §.

Det till — — — samma tidpunkt.

Till bundet — — — och reservfond. I bundet kapital skall dock icke inräknas belopp, varmed aktiekapitalet efter den 31 december 1953 må hava ökats genom överföring av vinstmedel eller vid uppskrivning av tillgång; ej heller belopp som efter sistnämnda dag avsatts till reservfond eller skuldregleringsfond utan att skyldighet därtill förelegat enligt lag eller enligt den 31 december 1953 gällande bolagsordning eller stadgar.

Beskattningsbart belopp — — — — hundratal kronor.

(Se vidare anvisningarna.)

5 §.

Utöver stadgandena i 4 § skola vid beräkning av beskattningsbart belopp iakttagas följande särskilda bestämmelser.

1) Har det företag, varom är fråga, efter den 31 december 1953 men före beskattningsårets utgång lämnat utdelning å aktie eller andel till någon, som förvärvat aktien eller andelen efter den 31 december 1953 och som ej haft att erlægga kupongskatt för utdelningen eller eljest varit skattskyldig för densamma, skall beloppet av sagda utdelning räknas såsom tillgång hos företaget. Vad nu — — — av kapital.

Bestämmelserna i — — — förtäckt utdelning.

Riksskattenämnden må — — — föranleda därtill.

2) Företag, beträffande — — — beskattningsbara beloppet.

3) Beträffande bolag — — — inbetalda insatser.

(Se vidare anvisningarna.)

6 §.

Därest bolag, som åsatts taxering till fondskatt, upplöses, äger bolaget, då tillgångar utskiftas i anledning av upplösningen, påfordra att vid därav föranledd taxering till utskiftningsskatt ett belopp motsvarande 70 procent av det till fondskatt fastställda beskattningsbara beloppet inräknas i tillskjutet belopp.

Sker upplösning av förening, som taxerats till fondskatt, skall, då föreningen i anledning av upplösningen utskiftar tillgångar, ett belopp motsvarande 70 procent av det till fondskatt fastställda beskattningsbara beloppet vid tillämpning av 38 § 1 mom. sista stycket kommunalskattelagen likställas med inbetalda insatser, varom i nämnda stycke sägs.

När bolag — — — lag stadgat.

Skattskyldig, som — — — vederbörande taxering.

7 §.

Har delägare i företag, som enligt 1 eller 2 § är skattskyldigt till fondskatt och som icke av riksskattenämnden medgivits befrielse från taxering

till sådan skatt, under beskattningsåret av företaget förvärvat egendom, som varit i företagens ägo alltsedan den 1 januari 1954, och har han därvid erlagt ett pris icke understigande företagens anskaffningskostnad för samma egendom, skall den omständigheten att egendomens verkliga värde vid överlåtelserna översteg nämnda pris icke medföra att delägaren skall anses hava åtnjutit skattepliktig intäkt eller erhållit tillgång genom utskiftning. Avyttrar delägaren — — — förvärv därav.

Vad sålunda — — — laga kraft.

Har företag — — — som restitueras.

Har delägare i företag, som skall utgöra fondskatt, under 1952 eller 1953 av företaget förvärvat fastighet till ett pris överstigande företagens anskaffningskostnad och har företaget under det beskattningsår, för vilket taxering till statlig inkomstskatt i första instans äger rum år 1955, verkställt utdelning till delägarna, skall så stort belopp av utdelningen som motsvarar högst skillnaden mellan nämnda pris och anskaffningskostnaden anses utgöra icke skattepliktig inkomst för delägarna.

(Se vidare anvisningarna.)»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 540 och II: 681.

Propositionen.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bland annat följande.

Inkomst, som förvärvas av aktiebolag eller ekonomisk förening, skall enligt gällande bestämmelser i princip beskattas två gånger, nämligen först hos bolaget eller föreningen och — till den del inkomsten utdelas till bolagets eller föreningens delägare — därefter hos dessa. Detta framgår, förutom av bestämmelserna angående bolags och föreningars skattskyldighet, av, å ena sidan, föreskriften i 38 § 1 mom. kommunalskattelagen att till intäkt av kapital skall räknas, bl. a., utdelning å svenska aktier och andelar i svensk ekonomisk förening, och, å andra sidan, den omständigheten att reglerna angående inkomstbeskattningen för nämnda juridiska personer icke medger rätt till avdrag för utdelning till delägare. Är fråga om aktiebolag, ersättes det andra ledet i dubbelbeskattningen under vissa förutsättningar av en hos bolaget uttagen utskiftningsskatt.

För att förhindra en flerfaldig beskattning av aktiebolags och ekonomiska föreningars inkomster stadgas emellertid i 54 § kommunalskattelagen att utdelning mellan bolag och föreningar i regel är skattefri. Man har med andra ord velat förhindra en s. k. kedjebeskattnings.

Genom lag den 1 juni 1951, nr 325, vidtogs en ändring i 54 § kommunalskattelagen i syfte att begränsa friheten från kedjebeskattnings. Sålunda har

stadgats att om aktierna i bolag eller andelarna i ekonomisk förening till huvudsaklig del äges eller på därmed jämförligt sätt innehaves — direkt eller genom förmedling av juridisk person — av en fysisk person eller ett fåtal fysiska personer och om bolaget eller föreningen icke visar att dess vinstmedel i skälig omfattning använts för utdelning till delägarna, skattefriheten för utdelning skall gälla allenast såvitt avser utdelning å aktier eller andelar, vilka innehaves av bolaget eller föreningen såsom ett led i organisationen av annan verksamhet än förvaltning av fastighet, värdepapper eller annan därmed likartad lös egendom. Lagstiftningen riktar sig sålunda mot vissa s. k. familjebolag och motiverades av att den tidigare friheten från kedjebeskattnings av de åsyftade företagen utnyttjats för att bereda fysiska personer icke avsedd skattelindring. Till grund för 1951 års lagstiftning låg ett av 1944 års allmänna skattekommitté år 1950 framlagt betänkande (SOU 1950: 21). Sedan förslaget gjorts till föremål för överarbetning inom finansdepartementet, framlades i proposition nr 182/1951 det lagförslag, som efter att ha antagits av riksdagen resulterade i lagen den 1 juni 1951, nr 325.

Sedan ett i samband med 1951 års lagstiftning uppmärksammat spörsmål genom ett av regeringsrätten avgjort mål kommit i förändrat läge, utverkade statsrådet och chefen för finansdepartementet den 30 juni 1953 Kungl. Maj:ts bemyndigande att tillkalla en särskild utredningsman för att verkställa en förberedande utredning rörande vilka åtgärder på skattelagstiftningens område, som borde vidtagas mot vissa skatteflyktsåtgärder. I samband därmed anförde departementschefen till statsrådsprotokollet nämnda dag, efter att ha erinrat om nyss återgivna bestämmelser, bl. a. följande.

Av enskilda personer ägda fastigheter har i betydande omfattning placerats hos för ändamålet bildade fastighetsbolag (eller fastighetsföreningar). Härigenom har vunnits vissa fördelar, t. ex. att lagfartsstämpel icke uttagits vid förändring i den reella äganderätten till fastigheten och att fem- i stället för tioårsgränsen varit avgörande för beskattning av realisationsvinst. Emellertid har det under hand visat sig att den valda förvaltningsformen medfört nackdelar i andra hänseenden och vederbörande har som följd härav önskat överföra fastigheten i direkt ägo. Hos flertalet av dessa bolag och föreningar har funnits ansamlade vinstmedel, som i realiteten uttagits — såsom lån och utan någon beskattning som följd — av nuvarande eller tidigare ägare; bokföringsmässigt har vinstmedlen balanserats mot en fordran å delägarna. Beskattningen av dessa vinstuttag har alltså medvetet skjutits på framtiden. En likvidation av fastighetsbolaget skulle framtvinga denna beskattning, liksom en beskattning av ett belopp motsvarande skillnaden mellan fastighetens aktuella taxeringsvärde och bolagets anskaffningskostnad för samma fastighet.

I detta läge har åtskilliga skattskyldiga — delvis med hjälp av rådgivare som i annonser i de dagliga tidningarna förklarat sig kunna likvidera fastighetsbolag med åvilande skatteskuld utan att någon beskattning behövde inträda — sökt utnyttja vissa kryphål i skattereglerna. De därvid använda metoderna har varierats men i princip följt ungefär följande linje. Fastighetsbolaget har mot revers sålt sin fastighet till fastighetsbolagets ägare. Denne har därefter avyttrat aktierna i bolaget till ett för ändamålet tillhandahållet

bolag, vilket som likvid för andelarna övertagit överlåtarens skuld enligt nyssnämnda revers. Vinstmedlen i fastighetsbolaget har därefter genom utdelning överförts till det andra bolaget; man har icke ens dragit sig för att utdela reservfonden. Härefter har fastighetsbolaget likviderats i ett läge då dess tillgångar exakt svarade mot aktiekapitalet.

Genom nämnda eller därmed likvärdiga förfaringssätt ansågs alltså fastigheten kunna överföras i direkt ägo och fastighetsbolaget upplösas utan att — varken då eller framdeles — den föreliggande skatteskulden skulle behöva infrias. Ej heller kvarstod för framtiden någon skatteskuld hos något av de ifrågavarande båda bolagen. Taxeringsmyndigheterna ingrep emellertid mot antydda förfaringssätt och hävdade att de vidtagna åtgärderna finge ur skattesympunkt betraktas på samma sätt som om utdelning i vanlig ordning skett av de vinstmedel som formellt tillförts aktieägaren i form av icke skattepliktig realisationsvinst. Denna uppfattning godtogs av regeringsrätten i ett den 14 februari 1951 avgjort mål.

Detta var läget när jag den 30 mars 1951 i statsrådet anmälde propositionen nr 182/1951. Jag hade anledning att särskilt åberopa regeringsrättens ifrågavarande utslag, närmast i anslutning till en diskussion rörande behovet av ett uttryckligt stadgande angående hur skatteflyktsåtgärder borde bedömas och ansåg mig — just med hänsyn till nämnda utslag — kunna avstå från att föreslå en direkt lagstiftning i ämnet. Jag tillade: »Enligt min mening synes man alltså i de fall, varom nu varit fråga, alltfört böra lita till praxis. Och det torde därvid kunna förutsättas att i praxis åtgärder, som endast i syfte att kringgå beskattningsreglerna givits en viss utformning, komma att bedömas efter deras verkliga innebörd.»

Detta uttalande underströks särskilt av bevillningsutskottet (betänkande nr 53/1951) och föranledde icke någon erinran från riksdagens sida. Det kan följaktligen icke råda tvekan om lagstiftarens inställning till spörsmål av nu ifrågavarande slag.

Praxis har emellertid svängt. I ett den 5 februari 1953 avgjort mål — däri omständigheterna i allt väsentligt synes jämförbara med de som förelåg i det den 14 februari 1951 avgjorda målet — har regeringsrätten ansett förutsättningar för taxering icke föreligga. Om utgången i detta mål, i vars avgörande regeringsrättens samtliga ledamöter deltog, var nio ledamöter ense; övriga fyra ledamöter ansåg förutsättningar för taxering föreligga.

Allmänt har detta senaste avgörande fattats såsom ett frångående i princip av den ståndpunkt, för vilken avgörandet den 14 februari 1951 gav uttryck och på vilken tidigare omnämnda uttalanden i proposition nr 182/1951 och bevillningsutskottets betänkande nr 53/1951 byggde. Det måste med andra ord konstateras att gällande bestämmelser, sådana de av regeringsrätten numera tolkas, icke synes ge utrymme för det bedömande av hithörande frågor som lagstiftaren år 1951 förutsatte. Detta utgör ett starkt skäl för att ånyo pröva frågan om en uttrycklig reglering i skattelagstiftningen av det spörsmål varom nu är fråga.

Det må framhållas, att genom 1951 års förut omnämnda lagstiftning, vilken tillämpats första gången vid 1953 års taxering, vissa hinder rests mot åtgärder av nyss antytt slag. Denna lagstiftning, som tillkommit främst med tanke på vissa andra närbesläktade åtgärder på området för utnyttjande av kryphål i skatteförfattningarna, torde emellertid i förevarande hänseende icke erbjuda en tillräcklig garanti.

Jag får i detta sammanhang vidare erinra om vissa likartade skatteflyktsåtgärder, vilka även uppmärksammades vid lagstiftningen år 1951. Jag åsyftar möjligheten för delägare i ett familjebolag med ansamlade vinstmedel att till fulla värdet överlåta aktierna i bolaget å ett annat bolag, som icke är

att anse såsom familjebolag eller, även om så är förhållandet, har till uppgift att driva penningrörelse. Ett sådant bolag kan till sig utan skattebelastning överföra vinsten såsom utdelning. I detta fall utfår delägarna, såsom köpeskilling för aktierna, vinstmedlen skattefritt (om aktierna innehafts mer än 5 år) och köparen ådrar sig icke genom förvärvet någon skatteskuld.

Det sist sagda utgör en konsekvens av beskattningsreglernas avfattning, som för åtskilliga fall synes godtagbar. I andra fall åter — sådana har observerats i praktiken — där aktieförsäljningen icke har något som helst annat syfte än att undgå en materiellt befogad beskattning, kan starka skäl åberopas för att en dylik försäljning skall medföra samma beskattning som om i stället utdelning ägt rum. 1944 års allmänna skattekommitté antydde i sitt förut omnämnda betänkande vissa lagstiftningsåtgärder, som kunde vidtagas för att möta de senast antydda skatteflyktsåtgärderna. Något direkt förslag framlades emellertid icke av kommittén. Även i propositionen intogs den ståndpunkten att med uttryckliga bestämmelser borde tills vidare anstå. Som skäl åberopade jag därvid bl. a. att redan gällande bestämmelser syntes möjliggöra åsättandet av en materiellt riktig taxering i sådana fall, där rena skatteflyktsåtgärder förelåg.

I det ändrade läge, som numera föreligger, kan ifrågasättas, huruvida det är tillrådligt att längre lita till att i praxis skatteflyktsåtgärder av olika slag, som bygger på utnyttjandet av kryphål i lagstiftningen, erhåller det bedömande som lagstiftaren avsett.

De nu berörda frågorna är av delvis intrikat natur och kräver en närmare utredning innan slutlig ställning till desamma kan tagas. Jag vill förorda att en dylik utredning kommer till stånd. Därvid synes i första hand de i det föregående omnämnda problemställningarna böra granskas. Emellertid kan ifrågasättas huruvida det icke vore mer ändamålsenligt med ett mer allmänt hållet stadgande om hur skentransaktioner och skatteflyktsåtgärder skall bedömas. Vid utredningsarbetet torde denna fråga jämväl böra prövas och därvid mot bakgrunden även av skatteflyktsåtgärder av delvis annat slag än de här tidigare omnämnda. Det ligger i sakens natur, att ett dylikt mer allmänt hållet stadgande bör så utformas att i möjligaste mån otrygghet i tillämpningen undviks och att stadgandet ifråga icke blir tillämpligt å rent affärsmässiga transaktioner, vilka icke har något samband med undandragande av skatt.

Departementschefen framhöll vidare i sitt nämnda yttrande, att utredningsarbetet lämpligen borde bedrivas så, att åt en särskild utredningsman lämnades i uppdrag att närmare undersöka de skatteflyktsåtgärder, varom i förevarande sammanhang kunde vara tal. Sedan en säkrare uppfattning vunnits rörande behovet av lagstiftningsåtgärder och de linjer efter vilka en lagstiftning borde utformas, fick prövas huruvida en särskild kommitté borde tillsättas med uppdrag att överväga det förebragta materialet och utarbeta erforderliga författningsförslag.

Vidare uttalades att det var önskvärt att 1954 års riksdag förelades förslag till författningsbestämmelser, avseende transaktioner av den art, som varit föremål för regeringsrättens bedömande i omnämnda båda mål. Det borde vidare prövas, huruvida bestämmelserna borde göras tillämpliga redan vid 1954 års taxering.

Sedan departementschefen jämlikt erhållet bemyndigande tillkallat en

särskild utredningsman med uppdrag att verkställa den förberedande utredningen och denne fullgjort sitt uppdrag, hemställde departementschefen den 25 september 1953 hos Kungl. Maj:t om bemyndigande att tillkalla särskilda sakkunniga för fortsatt behandling av ärendet. I samband därmed anfördes till statsrådsprotokollet, att de sakkunnigas uppdrag icke borde vara begränsat till de tidigare särskilt omnämnda möjligheterna till skatteundandragande. Även andra luckor i lagstiftningen, som kunde utnyttjas för att vinna icke avsedda skattelättnader, borde föranleda övervägande från de sakkunnigas sida huruvida lagstiftningsåtgärder var påkallade.

Efter att ha erhållit bemyndigande därtill tillkallade departementschefen att utreda frågan om införande i skattelagstiftningen av bestämmelser mot skatteflykt och opåkallade skattelättnader tre sakkunniga, nämligen regeringsrådet Sven Strömberg, tillika ordförande, taxeringsintendenten Ernst Annell och bankdirektören, f. d. assessorn Erland Geijer. De sakkunniga har antagit namnet 1953 års skatteflyktskommitté.

Kommittén har den 31 december 1953 avgivit en *promemoria med förslag till förordning om skatt på fonderade vinstmedel (fondskatt)*.

I anledning av nämnda promemoria har, efter remiss, *yttranden* avgivits av kammarrätten, riksskattenämnden, riksräkenskapsverket, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Örebro samt Gävleborgs län, Sveriges industriförbund, Sveriges fastighetsägareförbund, Kooperativa förbundet, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens centralorganisation, Sveriges advokatsamfund, Föreningen auktoriserade revisorer, Svenska revisorsamfundet, Skånes handelskammare, Stockholms handelskammare, handelskammaren i Gävle, Folkets Husföreningarnas riksförbund, Bygdegårdarnas riksförbund samt Taxeringsnämndsordförandenäs riksförbund.

Från Sveriges redareförening har inkommit en skrift i anledning av promemorian.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Historik, s. 13—16.

Allmän motivering för införande av fondskatt, s. 16—43.

Skattskyldighet till fondskatt, s. 44—59.

Frivillig taxering till fondskatt, s. 60—64.

Beräkning av beskattningsbart belopp, s. 64—76.

Avräkning för fondbeskattade vinstmedel vid taxering av utskiftade medel, s. 76—83.

Rätt att utköpa tillgångar till anskaffningskostnad, m. m., s. 83—97.

Taxeringsförfarandet m. m., s. 97—100.

Uppbörd av fondskatt, s. 100—102.

Motionerna m. m.

Av innehållet i de förenämnda motionerna må här återgivas följande.

Till stöd för yrkandet i de likalydande motionerna I: 539 och II: 681 har anförts bl. a. följande. I fråga om företag, som till följd av kriget förlorat tonnage eller som efter kriget funnit det vara nödvändigt att utstränga äldre, ur driftsynpunkt oekonomiskt tonnage, vore det av stor vikt att den i 1 § förslaget till fondskatt intagna dispensbestämmelsen icke finge en så snäv tillämpning, att den omöjliggjorde för företagen att fortsätta att bedriva sin ursprungliga verksamhet. Det vore här ej fråga om företag, som vidtagit åtgärder för att undandraga sig att betala skatt. Under sådana förhållanden och då det här icke gällde uppsamlade vinstmedel hos ett förvaltningsföretag utan ersättningar för förlorade eller avyttrade anläggningstillgångar, vilka ersättningar företagen av ekonomiska skäl ansett böra för en begränsad tid utbytas i värdehandlingar, bjöde rättvisa och billighet att möjlighet bereddessa företag till befrielse från taxering till fondskatt. Nu avsedda rederiföretag hade i regel bedrivit sin verksamhet med mindre och medelstora fartyg, varå vårt land för närvarande lede stor brist. Företagen borde ej tvingas att upphöra med sin verksamhet, vilket otvivelsaktigt bleve fallet, om de nödgades betala fondskatt för ifrågavarande medel. En alltför restriktiv tillämpning av dispensbestämmelsen i förevarande fall vore till skada för både företagen och det allmänna. Ur allmänekonomisk synpunkt kunde det nämligen i nuvarande läge icke vara av något intresse att företagen anskaffade ersättningstonnage till nuvarande höga kostnader.

I ett ändrat konjunkturläge kunde det tvärtom vara värdefullt att tillgång funnes till vissa beredskapsarbeten i enskild regi. Detta talade för att man icke genom en lagstiftning av ifrågavarande natur tvingade företagen till att nu verkställa nyanskaffningar, som vid senare tidpunkt kunde göras till ett billigare pris.

I de likalydande motionerna I: 540 och II: 680 har anförts bl. a. följande. Det av skatteflyktskommittén framlagda förslaget till fondskatt innehöll bestämmelser, som innebure att fondbeskattad inkomst undantoges från ytterligare beskattning. I detta avseende hade i propositionen föreslagits att fondbeskattade medel skulle fritagas från ytterligare skatt endast om företaget upplöstes före utgången av år 1965. Resultatet av en sådan regel måste bli att de fondbeskattade företagen över huvud knappast kunde bestå efter denna tidpunkt. Ehuru gällande civillag tilläte förekomsten av ifrågavarande förvaltningsform, skulle detta alltså på en omväg förhindras. Det kunde icke vara i överensstämmelse med andan i våra grundlagar att man genom tillskapande av en särskild skattelagstiftning skulle i praktiken förbjuda vad som vore tillåtet i övrig lagstiftning. Vore det lagstiftarens uppfattning att de ifrågavarande föreningarna eller bolagen inte borde få fortleva efter en viss tidpunkt, borde stadgande därom införas i civillag. Ur

rättssäkerhetssynpunkt borde detta vara ett oeftergivligt krav. Den praktiska betydelsen av det framlagda förslaget vore måhända icke så stor. Den möjligheten finnes ju alltid att upplösa företaget och därefter bilda ett nytt aktiebolag, som övertog det äldre företagens tillgångar. Även denna omständighet talade emellertid mot den berörda bestämmelsen. Motionärerna förordade att villkoret, att företaget skulle upplösas före utgången av år 1965, finge utgå ur förordningen.

Beträffande det i motionerna framförda förslaget att den 1 januari 1954 borde vara avgörande för företagets skattskyldighet till fondskatt uttalar motionärerna bl. a. följande. I och med att deklarationstiden för beskattningsåret 1953 nu gått till ända, hade företagen i sina balansräkningar definitivt redovisat äganderättsförhållandena vid 1953 års utgång. Någon möjlighet att för tiden den 1 juli—31 december 1953 ändra på dessa föreläge alltså inte. En ändring av den i lagtexten upptagna tidsgränsen till den 1 januari 1954 kunde därför icke längre medföra några nackdelar.

I fråga om rätt till utköp av fastigheter har motionärerna anfört i huvudsak följande. I det betänkande av 1944 års allmänna skattekommitté som låg till grund för 1951 års lagstiftning rörande familjebolagens beskattning hade föreslagits ej blott den rätt för företagets delägare att utköpa aktier och andelar till anskaffningsvärdet som senare genomfördes utan jämväl utköpsrätt för fastigheter. I propositionen 182/1951 hade detta förslag om utköpsrätt beträffande fastigheter icke upptagits. Nämnda förhållande hade av de skattskyldiga rimligen icke kunnat tolkas på annat sätt än att någon skattelättnad icke heller framdeles skulle medgivas vid utköp av fastighet. Det hade emellertid framgått, att det över huvud taget vore ett önskemål från statens sida att en övergång skedde från indirekt till direkt ägande. Detta torde bland annat ha varit anledningen till att ett icke obetydligt antal av de ifrågavarande fastighetsföretagen överlåtits sina fastigheter på delägarna. Priset hade därvid i allmänhet satts till taxeringsvärdet. De delägare i fastighetsföretag av familjebolagskaraktär, som sålunda kunde sägas ha ställt sig lojala gentemot statens intentioner, råkade nu i många fall ut för en sammanlagt avsevärt hårdare beskattning än de delägare som icke vidtagit någon åtgärd i denna riktning. I förhållande till dem som efter den nya lagstiftningens ikraftträdande utköpte fastighet till anskaffningspriset finge de ett så mycket högre till fondskatt beskattningsbart belopp som motsvarade skillnaden mellan taxeringsvärdet och det ursprungliga anskaffningsvärdet. Icke utan fog torde de komma att anse sig orättvist behandlade. Det rörde sig ju här i allmänhet om endast en nominell ökning av tillgången och icke om några uppsamlade vinstmedel som tidigare bort beskattas. Dessa delägare borde icke komma i sämre läge än de delägare som hittills icke köpt ut någon fastighet men som efter den nya lagstiftningens ikraftträdande finge tillfälle därtill. Några praktiska svårigheter att likställa de delägare som utköpt fastighet under 1952 eller 1953 med dem som senare utköpte fastighet föreläge icke. En möjlighet vore att delägare, som utköpt fastigheter från ett av honom ägt företag under något av åren 1952 och 1953, i sin deklaration till fondskatt lämnade uppgift om företagets anskaffnings-

pris för den överlåtna fastigheten och det värde efter vilket fastigheten utköpts. Skillnaden mellan dessa belopp kunde därefter avräknas vid bestämmande av det till fondskatt beskattningsbara beloppet. Motsvarande avräkning finge ske vid bestämmande av utskiftningsskatten vid upplösning av bolaget resp. vid bestämmande av det belopp som skulle anses utgöra utdelning vid upplösning av ekonomisk förening. En enklare lösning vore emellertid att i 7 § fondskatteförordningen infördes bestämmelser, att delägare, som 1952 eller 1953 utköpt fastighet till högre pris än anskaffningskostnaden, under 1954 (eller motsvarande räkenskapsår) finge skattefritt uttaga belopp motsvarande nyssnämnda skillnadsbelopp.

Rättvisan bleve visserligen icke fullständig, om man icke medtog även delägare som före 1952 utköpt fastighet till högre pris än anskaffningskostnaden liksom delägare, vilka under 1952 och 1953 utköpt fastighet från företag som före utgången av 1953 blivit upplösta. Vad de förstnämnda anginge kunde däremot framhållas, att 1951 års lagstiftning på visst sätt kunde sägas utgöra en milstolpe i fråga om familjebolagens beskattning. Det vore rimligt att låta de åtgärder som då begynte för att medelst vissa skattelättnader uppmuntra till en upplösning av de berörda företagen få enahanda konsekvenser, oavsett om effekten nåddes under de två första åren eller först i och med att den nu föreslagna lagstiftningen trädde i kraft och oavsett att de tidigare fallen icke behandlades på samma sätt. Ur taxeringssynpunkt finge det också sägas vara angeläget att icke gå alltför långt tillbaka i tiden. Att delägarna i de före 1953 upplösta företagen knappast kunde få samma förmåner som de alltjämt bestående företagen, sammanhängde med att man icke borde riva upp deklARATIONER som redan vunnit laga kraft.

Sådana familjebolag, som ville begagna möjligheten att få erlægga fondskatt, oavsett att skyldighet därtill ej föreläge, hade enligt propositionsförslaget att senast den 31 mars under taxeringsåret göra anmälan därom till taxeringsintendenten i länet. En viss justering av denna bestämmelse syntes motiverad. De skattskyldiga kunde icke med säkerhet bedöma, huruvida de vore skyldiga att erlægga fondskatt. Troligen komme det att inträffa att en del företag, som i verkligheten icke vore skyldiga därtill, ingåve deklARATION. Det borde då icke komma i fråga att de berövades rätten att erlægga fondskatt enbart av den anledningen att de icke ingivit vederbörlig anmälan till taxeringsintendenten.

I en till utskottet inkommen skrift har f. d. kammarrättsrådet J. Bratt bl. a. framhållit att utköp av fastigheter från aktiebolag och ekonomiska föreningar med en eller ett fåtal delägare i mycket stor utsträckning skett före år 1952. Om i enlighet med propositionsförslaget möjlighet bereddades delägare att under beskattningsåret 1954 eller senare skattefritt utköpa företagets fastighet till anskaffningsvärdet, syntes en liknande förmån böra medgivas dem som redan nu köpt ut fastighet till ett pris, som överstege anskaffningsvärdet. Jämväl utköp före år 1952 borde därvid beaktas.

Utskottets yttrande.

I den föreliggande propositionen har förslag framlagts rörande en engångsskatt på uppsparade vinstmedel i vissa förvaltningsföretag. Förslaget innebär att en särskild skatt, fondskatt, uttages av sådana av ett fåtal personer ägda aktiebolag och ekonomiska föreningar som den 30 juni 1953 drev förvaltningsverksamhet och som icke i skäligen omfattning använt sina vinstmedel för utdelning till delägarna. Med förslaget avses sålunda att tvångsvis realisera det andra ledet i den dubbelbeskattning som ifrågasvarande företags inkomst är underkastad. Fondskatten skall utgå med 30 procent av företagens uppsparade vinstmedel utöver s. k. bundet kapital. Då fondbeskattningen icke avses skola träffa orealiserad värdestegring, föreslås att företagens delägare skall äga rätt att till sig överföra dess tillgångar för ett pris, icke understigande företagens anskaffningskostnad, utan att beskattning för förtäckt utdelning skall ifrågakomma. Propositionsförslaget syftar även till att åvägabringa en upplösning av de företag som underkastas fondbeskattning. På grund härav förordas att fondbeskattade vinstmedel skall undantagas från ytterligare beskattning endast om företaget upplöses före utgången av år 1965. Beträffande förvaltningsföretag, som icke är familjeföretag eller mot vilka någon anmärkning med avseende å vinstmedlens användning icke kan riktas, föreslås — i syfte att stimulera till en upplösning — att sådant företag efter frivillig anmälan kan bli att anse som skattskyldigt till fondskatt. För dessa på frivillig anmälan beroende fall skall samma bestämmelser tillämpas som för de obligatoriska fallen.

Önskemål om åtgärder inom beskattningens område i syfte att stimulera till en upplösning av främst de fastighetsförvaltande aktiebolagen och ekonomiska föreningarna har i olika sammanhang framförts från skilda håll. Utskottet vill endast erinra om att frågan härom berördes i den proposition, nr 34, som låg till grund för den vid 1951 års riksdag genomförda lagstiftningen angående ekonomiska föreningar. Vidare må framhållas att 1953 års bevillningsutskott hade att behandla ett motionsvis framställt yrkande om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om skyndsamt förslag i syfte att bereda lämpliga skattelättnader vid avveckling av vissa fastighetsföreningar. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 59 avstyrkte 1953 års bevillningsutskott yrkandet under hänvisning till att spörsmålet låg under utredning av 1953 års skatteflyktskommitté. Utskottet uttalade i samband därmed bl. a., att utskottet för sin del kunde instämma i det från olika håll uttalade önskemålet om åtgärder i syfte att uppnå en avveckling av fastighetsföreningarna.

Den direkta anledningen till igångsättande av det utredningsarbete, som numera bedrivs av 1953 års skatteflyktskommitté, vars förslag i huvudsakliga delar legat till grund för det i propositionen framförda förslaget till fondskatt, torde dock ha varit att vissa mindre nogräknade skattskyldiga på senare tid — i syfte att undkomma det andra ledet i dubbelbeskattningen av den av aktiebolag och ekonomisk förening förvärvade inkomsten — begagnat en metod, som byggde på utnyttjandet av kryphål i lagstiftningen. Direk-

tiven för kommittén innefattar uppdrag att pröva vilka bestämmelser som vore nödvändiga och lämpliga för att hindra sådana skatteflyktsåtgärder.

Propositionsförslaget torde få ses mot bakgrunden av nu omnämnda förhållanden. Vid bedömning av förslaget ur synpunkten av att därmed avses att förekomma att skatteförlust för det allmänna inträffar om skattskyldig begagnar den i det föregående berörda metoden, bör beaktas att förslaget innebär att de vinstmedel, som skattskyldig åsyftar att skattefritt uttaga genom praktiserandet av nämnda metod, till största delen tages till omedelbar beskattning. Det allmännas skatteanspråk, som eljest endast skulle kunna göras gällande vid företagens upplösning, blir härigenom tvångsvis realiserat redan nu. Även om detta får anses vara en åtgärd av tämligen ingripande art måste dock enligt utskottets mening hållas i minnet att densamma träffar företag, vilka enligt en utbredd uppfattning i allmänhet icke fyller någon nyttig funktion i samhället. Beträffande flertalet av dem har en upplösning fördröjts endast av det skälet att delägarna icke velat påtaga sig den skattebelastning som skulle följa av upplösningen. Det är emellertid otvivelaktigt att de hos ifrågavarande företag ansamlade vinstmedlen belastats av en latent skatteskuld till det allmänna. Med hänsyn till att denna skatteskuld skall tvångsvis infrias omedelbart har skattesatsen föreslagits utgöra allenast 30 procent, vilket får anses i allmänhet avsevärt understiga den skattesats efter vilken företagens vinstmedel skolat beskattas vid en upplösning enligt nu gällande regler. Förslaget torde även få anses som resultat av en avvägning efter tämligen generösa grunder ur den synpunkten att med fondbeskattningen kombinerats en för de skattskyldiga gynnsam utköpsrätt. De här angivna omständigheterna medför att det ingripande varom här är fråga icke bör ge anledning till betänkligheter. Utskottet kan i enlighet härmed ge sin principiella anslutning till det föreliggande förslaget. Därvid har utskottet fäst avseende vid att propositionsförslaget innehåller en dispensbestämmelse, enligt vilken befrielse från fondskatt kan medges där så av särskilda skäl kan vara påkallat.

Syftet att befrämja en upplösning av nu ifrågavarande förvaltningsföretag tillgodoses i förslaget till förordning om fondskatt genom bestämmelse i 6 § av innebörd att fondbeskattade medel undantages från ytterligare beskattning om företaget upplöses före utgången av år 1965. I de likalydande motionerna I: 540 och II: 680 har yrkats att fondbeskattade medel skall fritagas från beskattning i samband med företagens upplösning, oavsett när upplösningen sker. Utskottet erinrar i detta hänseende om 1953 års bevillningsutskotts i det föregående redovisade uttalande att en upplösning av främst de fastighetsförvaltande företagen framstår såsom önskvärd och vill för sin del tillägga att utskottet anser att en upplösning jämväl av företag som förvallar annan egendom än fastigheter bör stimuleras. Med den i propositionsförslaget intagna bestämmelsen torde detta syfte komma att uppnås. Om däremot såsom i motionerna förordas någon tidsgräns icke stipuleras torde upplösningen i flertalet fall komma att skjutas på framtiden, varvid den föreslagna lagstiftningen i väsentlig mån icke komme att leda

till avsett resultat. Utskottet tillstyrker på grund härav propositionsförslaget i förevarande del.

I propositionen föreslås att frågan, om ett företag skall anses vara ett förvaltningsföretag eller ej, skall bedömas med hänsyn till förhållandena den 1 juli 1953, d. v. s. den tidpunkt vid vilken huvuddelen av de för skatteflyktskommittén utfärdade direktiven gavs. Jämväl bedömandet av ett flertal andra i samband med taxeringen till fondskatt uppkommande frågor föreslås skola ske med utgångspunkt från läget nämnda dag. Härigenom åsyftas att i möjligaste mån hindra ett kringgående av den föreslagna lagstiftningen, vilket eljest kunde tänkas ske på det sättet att vissa skattskyldiga, sedan lagstiftningen blivit känd, vidtog dispositioner, vilka skulle förändra förutsättningarna för beskattning. I de likalydande motionerna I: 540 och II: 680 har yrkats att nu angivna tidsgräns måtte bestämmas till den 1 januari 1954. Till stöd för yrkandet har bl. a. anförts att företagen numera i och med att deklarationstiden för beskattningsåret 1953 utgått definitivt redovisat äganderättsförhållandena vid beskattningsårets utgång.

Enligt utskottets mening måste det vid genomförandet av en lagstiftning av den ingripande karaktär varom här är fråga skapas särskilda garantier för att icke mindre nogräknade skattskyldiga förskaffar sig möjlighet till icke avsedda skattelättnader. Ett framflyttande av den avgörande tidpunkten till årsskiftet 1953/54 skulle innebära att sämre garantier i detta hänseende erhöles än enligt propositionsförslaget. Det bör i detta sammanhang observeras att bolags- resp. föreningsstämma enligt gällande lag icke behöver hållas förrän sex månader efter räkenskapsårets utgång samt att sådan stämma har möjlighet att riva upp ett bokslut. Bolagsstämma för räkenskapsår som utgått den 31 december 1953 behöver sålunda icke hållas förrän i juni 1954. Även om stämmans möjligheter att inverka på företagens äganderättsförhållanden vid en förfluten tidpunkt torde få anses starkt begränsade, måste det dock enligt utskottets mening beaktas att det här är fråga om företag vilka ägs av ett fåtal personer och beträffande vilka möjligheterna till insyn är tämligen beskurna. Med hänsyn till att med propositionsförslaget förbundits rätt för företag, vilka kan tänkas bli oskäligen hårt drabbade av nu ifrågavarande bestämmelser, att hos riksskattenämnden påkalla att bestämmelserna icke bli på dem tillämpliga, anser sig utskottet kunna godtaga vad i propositionen föreslagits beträffande den tidpunkt, till vilken frågan om skattskyldigheten m. m. skall anknytas. Utskottet avstyrker sålunda de likalydande motionerna I: 540 och II: 680 i denna del.

I berörda motioner har vidare yrkats att den förmån, som avses skola beredas delägare i företag som är skattskyldiga till fondskatt att skattefritt utköpa företagets fastighet till anskaffningsvärdet, måtte tillkomma ej blott såsom i propositionen förordas delägare som gör utköp under år 1954 utan jämväl delägare som gjort utköp under något av åren 1952 och 1953. I detta syfte föreslår motionärerna att delägare, som något av sistnämnda år utköpt fastighet till högre pris än anskaffningskostnaden, under år 1954 skattefritt skall få uttaga ett belopp motsvarande skillnaden mellan utköpspriset och

anskaffningskostnaden. I den utskottet tillhandakomna skriften har uttalats att förmånen i fråga jämväl borde tillerkännas delägare som utköpt fastighet före år 1952.

Utskottet vill i denna del erinra om att den föreslagna utköpsrätten konstruerats på samma sätt som den utköpsrätt som medgavs delägare i familjeföretag, vilkas utdelningsinkomster genom lagstiftning år 1951 underkastades kedjebeskattnings. Utköpsrätten begränsades då till att avse aktier och andelar som vid lagstiftningens ikraftträdande den 1 januari 1952 befann sig i de av kedjebeskattningen träffade företagens ägo. Några lättnader i beskattningen med hänsyn till redan genomförda utköp ansågs sålunda ej böra ifrågakomma. Utskottet kan icke finna anledning föreligga att vid genomförandet av nu ifrågavarande lagstiftning tillämpa en annan princip än som sålunda följdes vid antagandet av 1951 års lagstiftning. Det efterskänkande av skatt, som den ifrågavarande utköpsrätten innebär, bör i enlighet härmed begränsas till att avse utköp av egendom som vid lagstiftningens ikraftträdande befinner sig i företagens ägo. Vad särskilt beträffar de under åren 1952 och 1953 verkställda fastighetsutköpen, vilka icke torde vara särskilt många med hänsyn till att 1952 års fastighetstaxering i allmänhet medfört höjda taxeringsvärden, må framhållas att någon särbehandling i propositionen icke föreslagits och av motionärerna ej heller ifrågasatts för det fall att utköp skett efter utgången av år 1951 men företaget upplösts senast under år 1953. För dylika likvidationsfall torde även enligt utskottets mening någon skattelättnad ej vara tänkbar då det icke kan ifrågakomma att riva upp taxeringar som vunnit laga kraft. Utskottet kan i likhet med departementschefen icke finna anledning föreligga att behandla utköpsfallen på annat sätt för den händelse likvidation ej mellankommit. På grund av det anförda avstyrker utskottet de föreliggande motionerna jämväl i denna del.

I propositionen föreslås att företag, som önskar begagna sig av den i 2 § föreskrivna rätten att frivilligt bli inbegripen under skattskyldighet till fondskatt, skall ingiva anmälan till vederbörande taxeringsintendent senast den 31 mars under taxeringsåret, varefter sådan skattskyldighet åvilar företaget. I motionerna I: 540 och II: 680 har i detta hänseende yrkats att avgiven deklaration till fondskatt skall tillerkännas samma betydelse som en anmälan. Till stöd för yrkandet har framhållits att det kunde tänkas att företag, som i verkligheten icke vore skattskyldiga till fondskatt, ingåve deklaration. Ett sådant företag borde icke berövas rätten till frivillig fondskatttaxering på den grund att företaget underlåtit ingiva anmälan till taxeringsintendenten.

Utskottet får härutinnan framhålla att det icke torde vara lämpligt att utan vidare likställa en deklaration med frivillig anmälan. Rättsförlost torde nämligen kunna inträffa även med ett sådant system. Företag, som oriktigt tror sig vara skattskyldigt till fondskatt enligt 1 § och som därför ingiver deklaration, skulle nämligen därefter betraktas såsom skattskyldigt även om företaget, sedan det rätta förhållandet blivit klarlagt, förklarar sig icke vilja ifrågakomma till frivillig taxering. Utskottet finner emellertid att vad motio-

närerna anført är värt beaktande. Enligt utskottets mening bör detta kunna ske så att företagen genom en tydlig och iögonfallande anmärkning i den för taxering till fondskatt avsedda deklarationsblankett, som kommer att fastställas, göres uppmärksamma på vad som bör iakttagas därest ett företag önskar bli ansett som skattskyldigt till fondskatt på grund av frivillig anmälan.

I de likalydande motionerna I: 539 och II: 681 har yrkats att riksdagen måtte uttala, att bestämmelsen i 1 § i propositionsförslaget om dispens från skyldigheten att erlægga fondskatt bör tillämpas beträffande företag, som under eller efter kriget förlorat eller avyttrat äldre tonnage men ännu ej kunnat anskaffa ersättningstonnage och vilket kan göra troligt att ersättningstonnage skall anskaffas inom en ej alltför avlägsen tid.

Utskottet får erinra om att denna fråga uppmärksammats vid departementsbehandlingen av skatteflyktskommitténs förslag till fondskatt samt att departementschefen i anledning härav gjort vissa klarläggande uttalanden i propositionen (s. 59). Vad departementschefen sålunda anført kan utskottet helt ge sin anslutning. Utskottet kan icke finna att i motionerna framförts någon omständighet som motiverar ett gynnsammare bedömande av ifrågasvarande dispensansökningar än som sålunda kommit till uttryck. På grund härav avstyrker utskottet de likalydande motionerna I: 539 och II: 681.

I samband med utskottsbehandlingen av förevarande proposition har uppmärksammats att den föreslagna lagtexten torde fordra viss komplettering vad avser frågan om i vad mån bestämmandet av företags tillgångar och skulder bör påverkas av gjorda avsättningar till personalstiftelser. I punkt 1 av anvisningarna till 4 § har föreslagits vissa bestämmelser rörande vad som är att anse såsom skuld dels för det fall att företag gjort avsättning till personalstiftelse under beskattningsåret (första stycket) och dels för det fall att sådan avsättning icke gjorts men företaget får anses ha lämnat bindande utfästelser om pension eller annan förmån (andra stycket). Någon regel för det fall att avsättningen skett så att medel uttagits ur rörelsen och tillförts personalstiftelsen, i vilket fall något skuldförhållande mellan företaget och stiftelsen ej genom avsättningen uppkommit, föreslås däremot ej. Uppenbarligen bör dock i nu förevarande hänseende avsättning i sådan form icke föranleda annat bedömande än om avsättningen skett t. ex. i form av revers. I enlighet härmed har inom utskottet upprättats förslag till ny avfattning av första stycket av ifrågasvarande anvisningspunkt. Den av utskottet föreslagna författningstexten har avseende främst på det fall att avsättningen icke till någon del erforderats för att säkerställa bindande utfästelser om pension eller annan förmån av det slag varom nu är fråga. Om avsättningen delvis varit erforderlig för här avsett ändamål kan stadgandets tillämpning givetvis endast ifrågakomma såvitt gäller den del av avsättningen som ej varit på sådant sätt erforderlig.

Den av utskottet förordade avfattningen av ifrågasvarande anvisningspunkt innefattar jämväl den justeringen att densamma göres tillämplig ej endast

på avsättning under beskattningsåret utan på avsättning under räkenskapsår som gått till ända efter den 30 juni 1953. Stadgandet blir härigenom tillämpligt även på avsättning för beskattningsåret 1953. Genom en sådan avfattning bringas stadgandet i överensstämmelse med andra liknande föreskrifter i förslaget. Som exempel må nämnas bestämmelsen i 4 § angående fastställande av vad som är att hänföra till bundet kapital. Till bundet kapital skall sålunda icke räknas bl. a. belopp, varmed aktiekapitalet efter den 30 juni 1953 må hava ökats genom överföring av vinstmedel. Vidare må framhållas bestämmelsen i 5 § 1), enligt vilken viss utdelning som lämnats efter den 30 juni 1953 skall räknas såsom tillgång hos det utdelande företaget.

Utskottets granskning av den föreslagna författningstexten har vidare givit anledning till komplettering av den i 5 § 3) intagna spärregeln att det till fondskatt beskattningsbara beloppet ej må bestämmas till högre belopp än, beträffande bolag, vad som skulle utgjort beskattningsbart belopp därest fråga varit om taxering till utskiftningsskatt vid upplösning av bolaget. Jämväl den motsvarande regel som föreslås för ekonomisk förening synes fordra komplettering. I propositionen föreslås att i de fall spärregeln blir tillämplig tillägg till det till fondskatt beskattningsbara beloppet skall göras för sådan utdelning som omnämnes i 5 § vid 1). Enligt utskottets mening bör tillägg jämväl kunna ske för sådan avsättning till personalstiftelse som enligt den av utskottet förordade lydelsen av punkt 1 första stycket av anvisningarna till 4 § medför att vid fondskattetaxeringen företagets tillgångar och skulder bestämmas som om avsättningen icke skett. Härjämte bör tillägg ske för beslutad men ej utbetalad utdelning till person som avses i 5 § vid 1) i det vid propositionen fogade författningsförslaget. En sådan post torde betraktas som skuld vid taxering till utskiftningsskatt men skall enligt punkt 2 av anvisningarna till 4 § nämnda förslag ej anses som skuld vid taxering till fondskatt. I enlighet härmed föreslår utskottet jämväl en ändrad avfattning av 5 § 3) i författningsförslaget.

Övriga i propositionen berörda frågor har icke givit anledning till erinran eller särskilt yttrande från utskottets sida.

Utskottets hemställan.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 187 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas samt med avslag å de likalydande motionerna I: 539 av herr Svärd och II: 681 av herr Edström samt de likalydande motionerna I: 540 av herr Svärd och II: 680 av herr Birke, antaga följande såsom *utskottets förslag* betecknade

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Förslag

till

förordning om skatt på fonderade vinstmedel (fondskatt).

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

Svenskt aktiebolag eller svensk ekonomisk förening, vars verksamhet den 1 juli 1953 huvudsakligen bestod i förvaltning av annan fastighet än jordbruksfastighet eller av värdepapper eller annan därmed likartad lös egen- dom, skall för det beskattningsår, för vilket taxering till statlig inkomst- skatt i första instans äger rum år 1955, åsättas taxering till fondskatt i en- lighet med vad i denna förordning sägs.

Vad sålunda är stadgat skall dock gälla endast därest aktierna i bolaget eller andelarna i föreningen vid något tillfälle under tiden från och med den 1 juli 1953 till utgången av beskattningsåret till huvudsaklig del ägts eller på därmed jämförligt sätt innehafts — direkt eller genom förmedling av juridisk person — av en fysisk person eller ett fåtal fysiska personer samt under förutsättning tillika att bolaget eller föreningen icke visar att dess vinstmedel i skäligen omfattning använts för utdelning till delägarna.

Från förordningens bestämmelser skola vara undantagna föreningar av beskaffenhet, som sägs i 1 § lagen den 1 juni 1951 om ekonomiska förening- ar, ävensom föreningar och bolag, som avses i 24 § 3 mom. kommunalskat- telagen.

Riksskattenämnden må, om särskilda skäl föranleda därtill, på ansökan medgiva företaget befrielse från taxering till fondskatt.

(Se vidare anvisningarna.)

2 §.

Vill svenskt aktiebolag eller svensk ekonomisk förening, vars verksamhet alltsedan den 1 juli 1953 är sådan varom förmåles i 1 § första stycket, er- lägga fondskatt ändå att skyldighet därtill ej föreligger enligt vad ovan sägs, må det ske. Företaget skall för sådant fall senast den 31 mars under taxe- ringsåret göra anmälan härom till taxeringsintendenten i det län, där före- taget skall taxeras till statlig inkomstskatt. Efter det sådan anmälan gjorts är företaget att anse såsom skattskyldigt till fondskatt.

3 §.

Fondskatten skall utgå med trettio procent av det till sådan skatt beskatt- ningsbara beloppet, beräknat på sätt nedan sägs.

Fondskatten skall tillfalla staten.

4 §.

Det till fondskatt beskattningsbara beloppet fastställs, såvitt ej annat föl- jer av vad nedan sägs, till skillnaden mellan å ena sidan värdet av företagets tillgångar vid beskattningsårets utgång samt å andra sidan summan av före- tagets skulder och bundna kapital vid samma tidpunkt.

Till bundet kapital räknas, såvitt angår aktiebolag, aktiekapital, reserv- fond och skuldregleringsfond samt, när fråga är om ekonomisk förening,

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

insatskapital och reservfond. I bundet kapital skall dock icke inräknas belopp, varmed aktiekapitalet efter den 30 juni 1953 må hava ökats genom överföring av vinstmedel eller vid uppskrivning av tillgång; ej heller belopp som efter sistnämnda dag avsatts till reservfond eller skuldregleringsfond utan att skyldighet därtill förelegat enligt lag eller enligt den 30 juni 1953 gällande bolagsordning eller stadgar.

Beskattningsbart belopp avrundas nedåt till närmaste hundratal kronor.
(Se vidare anvisningarna.)

5 §.

Utöver stadgandena i 4 § skola vid beräkning av beskattningsbart belopp iakttagas följande särskilda bestämmelser.

1) Har det företag, varom är fråga, efter den 30 juni 1953 men före beskattningsårets utgång lämnat utdelning å aktie eller andel till någon, som förvärvat aktien eller andelen efter den 30 juni 1953 och som ej haft att erlägga kupongskatt för utdelningen eller eljest varit skattskyldig för densamma, skall beloppet av sagda utdelning räknas såsom tillgång hos företaget. Vad nu sagts skall jämväl gälla därest den som mottagit utdelningen väl varit skattskyldig till statlig inkomstskatt för utdelningen i fråga men denna för honom icke varit hänförlig till inkomst av kapital.

Bestämmelserna i nästföregående stycke skola äga motsvarande tillämpning, då aktie- eller andelsägare i företaget tillförts någon dess tillgång under sådana förhållanden att överlåtelsen av tillgången innefattat förtäckt utdelning.

Riksskattenämnden må på ansökan medgiva undantag, helt eller delvis, från vad ovan vid 1) stadgas i den mån särskilda skäl föranleda därtill.

2) Företag, beträffande vilket beslut om trädande i likvidation anmälts för registrering efter ingången av år 1952 men före utgången av beskattningsåret, äger, därest taxering till fondskatt av företaget ifrågakommer, påfordra att bundet kapital inräknas i det beskattningsbara beloppet.

3) Beträffande bolag må det till fondskatt beskattningsbara beloppet ej bestämmas till högre belopp än vad som skulle utgjort beskattningsbart belopp, därest fråga varit om taxering till utskiftningsskatt i samband med upplösning av bolaget, *med tillägg i förekommande fall av beloppet av utdelning som vid 1) sägs*. Är fråga om förening, skall det till fondskatt beskattningsbara beloppet icke fastställas till högre belopp än det, varmed föreningens tillgångar, *beräknade med iakttagande jämväl av vad ovan vid 1) sägs*, efter avdrag för skulder överstiga av medlemmarna inbetalda insatser.

3) Beträffande bolag må det till fondskatt beskattningsbara beloppet ej bestämmas till högre belopp än vad som skulle utgjort beskattningsbart belopp, därest fråga varit om taxering till utskiftningsskatt i samband med upplösning av bolaget. Är fråga om förening, skall det till fondskatt beskattningsbara beloppet icke fastställas till högre belopp än det, varmed föreningens tillgångar efter avdrag för skulder överstiga av medlemmarna inbetalda insatser.

Vad nu sagts skall dock ej medföra inskränkning i tillämpningen av be-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

stämmlserna ovan vid 1) samt i punkt 1 första stycket och punkt 2 av anvisningarna till 4 §.

(Se vidare anvisningarna.)

(Se vidare anvisningarna.)

6 §.

Därest bolag, som åsatts taxering till fondskatt, upplöses före utgången av år 1965, äger bolaget, då tillgångar utskiftas i anledning av upplösningen, påfordra att vid därav föranledd taxering till utskiftningsskatt ett belopp motsvarande 70 procent av det till fondskatt fastställda beskattningsbara beloppet inräknas i tillskjutet belopp.

Sker upplösning av förening, som taxerats till fondskatt, före utgången av år 1965, skall, då föreningen i anledning av upplösningen utskiftar tillgångar, ett belopp motsvarande 70 procent av det till fondskatt fastställda beskattningsbara beloppet vid tillämpning av 38 § 1 mom. sista stycket kommunalskattelagen likställas med inbetalda insatser, varom i nämnda stycke sägs.

När bolag eller förening skall anses upplöst, därom är i allmän lag stadgat.

Skattskyldig, som vill påkalla tillämpning av vad i första eller andra stycket sägs, har att framställa begäran därom i den deklARATION, som skall av-
givas till ledning för vederbörande taxering.

7 §.

Har delägare i företag, som enligt 1 eller 2 § är skattskyldigt till fondskatt och som icke av riksskattenämnden medgivits befrielse från taxering till sådan skatt, under beskattningsåret av företaget förvärvat egendom, som varit i företagens ägo alltsedan den 1 juli 1953, och har han därvid erlagt ett pris icke understigande företagens anskaffningskostnad för samma egendom, skall den omständigheten att egendomens verkliga värde vid överlåtelsen översteg nämnda pris icke medföra att delägaren skall anses hava åtnjutit skattepliktig intäkt eller erhållit tillgång genom utskiftning. Avyttrar delägaren sålunda förvärvat egendom, skall vid tillämpning av bestämmelserna om realisationsvinstbeskattning i kommunalskattelagen och i förordningen om statlig inkomstskatt så anses, som om delägaren förvärvat egendomen vid tidpunkten för företagens förvärv därav.

Vad sålunda är stadgat skall gälla jämväl för det fall att delägare efter beskattningsårets utgång av företaget förvärvar i första stycket avsedd egendom till pris som där sägs, såframt förvärvet äger rum inom sex månader efter det beslut angående taxering till fondskatt vunnit laga kraft.

Har företag, som skall utgöra fondskatt, inom tid som i andra stycket sägs överlåtit i denna paragraf avsedd egendom till delägare för ett pris understigande egendomens verkliga värde, äger företaget att sist sex månader efter överlåtelsen hos vederbörande beskattningsnämnd eller den högre instans, dit taxeringen till fondskatt kan hava genom besvär hänskjutits, påfordra, att nämnda taxering skall bestämmas till det lägre belopp, vartill den skulle hava fastställts, om överlåtelsen skett sista dagen av beskattningsåret. Ned-sättes eller undanröjes av skäl som nu sagts taxering till fondskatt och föranledes därav restitution av sådan skatt, utgår ej ränta å belopp som restitueras.

(Se vidare anvisningarna.)

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

8 §.

Taxering till fondskatt skall i första instans verkställas år 1955.

Bestämmelserna i förordningen om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor skola äga motsvarande tillämpning beträffande taxering till fondskatt.

9 §.

Till ledning för taxering till fondskatt skall företag, som enligt 1 § är skattskyldigt till sådan skatt, utan anmaning vid sin allmänna självdeklaration år 1955 foga en särskild på heder och samvete avgiven deklaration, avfattad å blankett enligt av riksskattenämnden fastställt formulär.

Vad nu sagts skall ock gälla beträffande företag, som avlämnar i 2 § omfördämd anmälan, dock att, därest allmän självdeklaration avgivits innan sådan anmälan göres, deklaration till ledning för taxering till fondskatt skall fogas vid nämnda anmälan.

10 §.

Taxering till fondskatt sker i den kommun, där företaget skall taxeras till statlig inkomstskatt.

11 §.

I de avseenden, varom ovan ej särskilt stadgats, skola taxeringsförordningens bestämmelser rörande taxering till statlig inkomstskatt äga motsvarande tillämpning beträffande taxering till fondskatt, dock att därvid följande skall iakttagas.

1) I 39 § 1 mom. första stycket taxeringsförordningen stadgad påföljd för underlåtenhet att avlämna deklaration skall inträda allenast om den skattskyldige försummat att efterkomma anmaning att fullgöra sin deklara-tions-skyldighet enligt denna förordning.

2) Har företag inom föreskriven tid avlämnat deklaration till ledning för taxering till fondskatt, men åsättes företaget icke sådan taxering, skall underrättelse härom lämnas företaget i den ordning som i 90 § 2 mom. taxeringsförordningen sägs. Beträffande besvär i fall, som nu avses, skall vad om fullföljd av talan finnes i nämnda förordning stadgat äga motsvarande tillämpning.

3) Taxeringsintendent samt medlem av prövningsnämnd må jämväl efter utgången av taxeringsåret framställa yrkande om taxering till fondskatt.

4) Föreligger, på grund av bestämmelserna i denna förordning, sådant samband mellan taxering till fondskatt, utskiftningsskatt eller inkomstskatt att beslut i viss taxeringsfråga bör föranleda ändrat bedömande av annan taxeringsfråga, må yrkande därom framställas av taxeringsintendent eller annan, vars rätt därav beröres, inom sex månader efter det förstnämnda beslut meddelades. Besvär som nu sagts skola ställas till och avgöras av prövningsnämnd eller den högre instans, dit taxeringen i fråga må genom besvär hava av annan anledning hänskjutits.

12 §.

Har företag i uppgift eller upplysning, som avgivits till ledning vid taxering till fondskatt, lämnat oriktigt meddelande eller har företag, ehuru uppgiftspliktigt, underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning, och har därav föranletts, att företaget icke blivit taxerat till fondskatt eller att det blivit för lågt taxerat till sådan skatt, skall företaget eftertaxeras till fondskatt för vad som genom berörda förfarande förut undgått taxering.

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

Eftertaxering må icke ske senare än fem år efter det år, då taxeringen rätteligen bort av beskattningsnämnd i första instans verkställas.

13 §.

Påförd fondskatt skall fördelas till betalning under fem år, dock att riksskattenämnden må, om synnerliga skäl därtill föranleda, på ansökan medgiva att betalningen i stället skall fördelas på högst tio år.

Närmare föreskrifter angående uppbörd av fondskatt meddelas av Kungl. Maj:t, som därvid jämväl äger föreskriva att uppbördsförelagningens bestämmelser eller vissa av dem skola äga motsvarande tillämpning.

14 §.

Över beslut av riksskattenämnden i ärende, som avses i 1, 5 eller 13 §, må klagan ej föras.

15 §.

Om ansvar i vissa fall för den, som i deklaration enligt denna förordning lämnar oriktig uppgift, stadgas i skattestrafflagen.

16 §.

Av taxeringen till fondskatt föranledda särskilda kostnader bestridas av statsmedel.

17 §.

Kungl. Maj:t äger meddela bestämmelser angående när ansökan jämlikt 1 eller 5 § sist skall hava till riksskattenämnden ingivits ävensom övriga för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Anvisningar.

till 1 §.

1. Bestämmelserna i denna förordning äga tillämpning jämväl å sådan juridisk person, som enligt 64 § 2 mom. kommunalskattelagen skall betraktas som svensk ekonomisk förening.

2. Har företag övertagit av annan bedriven rörelse, må vid tillämpning av denna förordning företaget icke anses hava påbörjat sin rörelsedrivande verksamhet å tid före det avtalet om förvärvet träffades.

3. Befrielse enligt 1 § fjärde stycket från taxering till fondskatt må beviljas exempelvis, då ett bolag förvaltar en fastighet, som huvudsakligen utnyttjas i rörelse vilken, direkt eller indirekt, bedrivs av huvudintressent i förvaltningsbolaget eller då fråga är om ett rörelsedrivande bolags dotterbolag, som förvaltar en fastighet vilken huvudsakligen användes för rörelsens bedrivande, eller eljest om ett bolag, som ingår i en koncern såsom ett led i organisationen av koncernens rörelse. Befrielse må även meddelas, då bolagets eller föreningens karaktär av förvaltningsföretag bestämt och är avsedd att bestå allenast under kortare tid, eller då det på grund av förvaltningsverksamhetens omfattning och andra omständigheter framstår som affärsmässigt naturligt att verksamheten bedrivs i bolags- eller föreningsform. I andra fall kan befrielse vara påkallad med hänsyn till att eljest, på grund av särskilda förhållanden, fara för förlust skulle uppkomma för annan än företaget eller dess delägare.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Även därest förutsättningar i övrigt må föreligga för meddelande av befrielse från fondskatt, bör sådan befrielse likväl ej medgivas därest företaget genom vidtagna eller underlåtna åtgärder medverkat till att inkomst i särskilt stor omfattning undandragits beskattning.

Hinder föreligger icke att, om så undantagsvis skulle finnas lämpligt, medgiva allenast partiell befrielse.

till 4 §.

1. Vad företaget under beskattningsåret avsatt till personalstiftelse i syfte att säkerställa utfästelse om pension eller annan förmån gentemot någon, som är eller varit anställd i företaget, må anses såsom skuld allenast i den mån avsättningen varit erforderlig för att säkerställa bindande utfästelser av sådant slag gentemot annan än den som efter utgången av juni 1953 varit delägare i företaget eller den som är sådan delägare närstående person.

1. Har företag under räkenskapsår, som gått till ända efter den 30 juni 1953, verkställt avsättning till personalstiftelse och har avsättningen icke erfordrats för att säkerställa bindande utfästelse om pension eller annan förmån gentemot någon, som är eller varit anställd i företaget och som icke efter nämnda dag varit delägare i företaget eller varit sådan delägare närstående person, skall företagets tillgångar och skulder så bestämmas som om avsättningen icke skett.

Har företag gentemot någon, som är eller varit anställd i företaget, lämnat utfästelse om pension eller annan förmån utan att motsvarande inbetalning till försäkringsanstalt eller avsättning till personalstiftelse gjorts, må vid beräkning av beskattningsbart belopp kapitalvärdet av utfästelsen eller vederbörlig del därav anses såsom skuld allenast därest utfästelsen innefattar en bindande förpliktelse samt den förmånsberättigade eller denne närstående person icke varit delägare i företaget efter utgången av juni 1953.

2. Vid beräkning av beskattningsbart belopp skall den fondskatt bolaget har att erlagga icke upptagas såsom skuld. Ej heller må som skuld upptagas beslutad men ej utbetalad utdelning, såvitt den skall tillfalla någon som avses i 5 § vid 1).

3. I fråga om värdesättningen av tillgångarna skall vad i förordningen om statlig förmögenhetsskatt är stadgat äga motsvarande tillämpning. Fordran hos delägare skall dock, även om den är osäker eller ej löper med ränta, upptagas till sitt kapitalbelopp, såframt ej en sådan värdering med hänsyn till omständigheterna måste anses uppenbart oskälig. Varulager må ej äsättas högre värde än det, vartill det upptagits i räkenskaperna.

till 5 §.

1. Bestämmelsen om tillägg i visst fall för utdelning skall äga tillämpning även om företaget upplösts under beskattningsåret eller eljest saknar tillgångar vid beskattningsårets utgång. Till utdelning hänföres jämväl belopp som i samband med förenings likvidation utskiftats till medlem utöver inbetald insats. Utdelning skall anses hava skett den dag beloppet blev tillgängligt för lyftning.

2. Vill företag i likvidation påfordra, att bundet kapital inräknas i det beskattningsbara beloppet, skall företets uppgift från vederbörande registreringsmyndighet angående dagen för ingivande av i 5 § vid 2) avsedd anmälan.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

till 7 §.

1. Vad i 7 § sägs för det fall, då delägare förvärvar företags egendom, må ock gälla för därmed jämförbara fall, såsom exempelvis då fysisk person, vilken genom förmedling av juridisk person är delägare i ett företag, förvärvar detta företags tillgångar.

2. Såsom anskaffningskostnad för fastighet och andra tillgångar skall anses erlagd köpeskillning eller motsvarande valuta ökad med kostnaden för mera väsentliga förbättringar av värdehöjande natur.

3. Därest utköp sker till pris understigande företagets anskaffningskostnad, må denna omständighet ej föränleda att delägaren anses hava åtnjutit skattepliktig intäkt eller erhållit tillgång genom utskiftning till högre belopp än som motsvarar skillnaden mellan utköpspriset och nämnda anskaffningskostnad. Vid tillämpning av bestämmelserna om realisationsvinstbeskattning skall jämväl i dylikt fall delägarens förvärv anses hava skett vid den tidpunkt, då företaget förvärvade egendomen i fråga.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningsamling.

I samband härmed skall följande iakttagas.

Har företag, som i 1 § sägs, upplösts å sådan tid att taxering till statlig inkomstskatt ej ifrågakommer år 1955 samt har företaget lämnat sådan utdelning, varom förmåles i 5 § vid 1), skall företaget, oavsett vad vid 3) i samma paragraf sägs, år 1955 taxeras till fondskatt för ett beskattningsbart belopp motsvarande den lämnade utdelningen. Därvid skall vad i denna förordning i övrigt sägs i tillämpliga delar gälla.

Därest bolag eller förening på grund av omläggning av räkenskapsåret ej taxerats till statlig inkomstskatt år 1955, skall vad i denna förordning är stadgat om taxering till fondskatt för det beskattningsår, beträffande vilket sådan taxering då äger rum, i stället avse det beskattningsår, för vilket taxering äger rum år 1956.

Har bolag taxerats till fondskatt, må taxering till ersättningskatt för samma beskattningsår ej äga rum.

Stockholm den 11 maj 1954.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Spetz*, Gustaf Elofsson, Falk, Velander, Söderquist, Einar Eriksson, Damström och Werner; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Sjölin*, Jonsson i Skedsbygd, Kärrlander, Wiklund*, Anderson i Sundsvall, Nilsson i Svalöv, Asp och Andersson i Essvik*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Velander* och *Nilsson* i Svalöv, vilka under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 540 av herr Svärd och II: 680 av herr Birke ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 187 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas samt med bifall till sagda motioner, antaga det vid utskottets hemställan fogade, såsom *utskottets förslag* betecknade förslaget till förordning om skatt på fonderade vinstmedel (fondskatt) med de ändringar av 1, 2 och 4 §§, 5 § 1) samt 6 och 7 §§, som framgår av den i motionerna intagna författningstexten (s. 2—4 i utskottets betänkande).